

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscrise nu se returnează.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
R. Augenthaler & Emerie Lesner,
Heinrich Schölk, A. Opeleik Nachf.,
Anton Opeleik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger,
Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII. Erzsebet-köрут).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifară și învalială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIV.

"GAZETA" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-zii de Duminecă 2 fr. pe an.
Pentru România și strălăitate:
Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-zii de Duminecă 8 franco.
Se primumă la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 225.

Brașov, Joi 11 (24) Octombrie.

1901.

Lupta titanică a Burilor.

Este nu numai admirabilă, dăr și uimitoare perseverența de fier, cu care Buri continuă lupta pentru libertate și existența lor. Despre victoria acestui popor a răsunat într-o lume dela un pol la altul, atât de sublimă s'a arătat și se arată ea, ceva ne mai pomenit în istoria popoarelor lumii. Și ceea-ce pune vârf la toate, este faptul, că au trecut deja doi ani, de când acest mic, dăr viteț popor, a fost atacat de una din cele mai mari puteri ale lumii și răboiit fără cruțare cu toate mijloacele, ce i stau la dispozițiune.

Ar fi în adevăr păcat și o nedreptate a sorții, strigătoare la ceriu, decât atâta curaj, atâta eroism și tenacitate în luptă, ar rămâne fără de nici un efect pentru sorțea viitoare a Burilor și a republicelor lor. Dăr se pare, că perseverența acestor eroi, ca cei din povești, cari dela mic până la mare nu știu ce este frica de moarte, nu va rămâne neincoronată de succes.

Sosesc sciri din isvâre diferite, cari toate adevărate, că situația Burilor și a oștirii lor devine din zi în zi mai bună și că Englesii sunt tot mai mult amenințați de-a suferi un mare desastru în Africa-de-Sud. "Petit Bleu" din Bruxeia publică din colonia Cap scrisori și sciri, cari spun, că acolo răscăla nu se lătește numai între olandezi, ci ea au început să simpatizeze cu Buri și Englesii din colonia Cap, fiind atârțați de despotismul administrației militare și conșii de neputința Englesilor. Intre Buri, Africanderii și Englesii din colonia Cap se string tot mai mult legăturile de simpatie, prindând rădăcina nisuița comună de-a scutura jugul engles și a forma cu toții împreună "Statele Unite sud-africane".

Nici măcar după doi ani de răboiit nu se poate prevedea sfârșitul lui. Dacă scirile mai sus înregistrate se vor adevăra pe deplin, trebuie să fiă în tabăra englesă mari temerile despre pericolul, ce amenință pe Kitchener și oștirii de sub comanda lui, când ei se ved acum constrânși de a lupta chiar și în contra populației propriilor coloni ale Angliei.

De aci încolo s'a micșorat și mai tare speranța, că Anglia va reveni la sentimente mai bune și generose și va încheia în cele din urmă o pace cinstită cu republicele sud-africane, lăsându-le deplina autonomie. De acum Anglia se va vedea și mai mult angajată în interesul prestigiului ei de a continua răboiul și a face nouă sfurtări cât de mari pentru a sugruma nu numai rezistența republicelor bure, dăr și răscăla populației olandeze și englese din coloniile sale.

Intrăceea se răspândesc faimele cele mai diferite și se fac tot felul de combinațiuni despre o intervențiune în favoarea Burilor, ce nu se mai realizază. O foie englesă anunță din Washington, că Statele-Unite

americane ar voi să intervină în Africa-de-Sud și că un trimis rus s'ar fi dus anume la președintele Roosevelt spre a-l câștiga pentru planul de a-se cere intrunirea tribunalului de arbitri internațional în Haga pentru soluțiunea cesiunii sud-africane.

Faima acesta e desmintită pe cuvânt, că Roosevelt vrea să continue politica predecesorului său și în cesiunile privitoare la răboiul sud-african și declară, că nici o putere europeană n'a făcut vre-o propunere Statelor-Unite relativ la intervențiune. Șansele unei mijlociri devin deci tot mai rele, cu toată purtarea eroică a Burilor, cari nu vor să se dea cu nici un preț. Rămâne, prin urmare, ca răboiul să se continue și să decidă între cele două părți beligerante, cu puteri atât de neegale, până la sfârșit tot numai sorții răboiului.

Tristă privește, că nu se găsesce în toată lumea cultă nici un singur popor, nici o singură putere, care să strige un veto Angliei. Lupta crâncenă între puterea uriașă și statele mici sud-africane va dăinui așădăr spre rușinea veacului nou, ce a urmat după veacul dis al civilizațiunii.

Simpatiiile tuturor popoarelor iubitoare de libertate sunt pe partea Burilor, cari cu toate, că sunt puțin, se luptă ca nisce adevărați titani și cine scie, decât veacul de față nu va avé să înregistreze încă o nouă edițiã a luptei victorioase între David și Goliat.

Croații și dieta din Peșta. Alături a fost deschisă dieta din Agram. Înainte de ordinea de zi deputatul Brestyensky a făcut propunerea, ca afacerea trimerii deputaților croați în dieta din Peșta să se avizeze unei comisii separate. Președintele declară, că afacerea aceasta va fi pusă la ordinea zilei în proxima ședință, și fiindcă propunerea lui Brestyensky stă în legatură cu ea, îi dă ocaziã de a-și motiva propunerea. În urma acesta Brestyensky spune, că nici acum și nici în viitor dieta croată să nu trimită reprezentanți în parlamentul ungar, după ce și așa ei nu reprezintă acolo interesele croate.

Propunerea lui Brestyensky e combătută de Eggertorfer, de David Starevici și de Dr. Frank. E susținută însă de Tuskan, în numele dreptei, dicând, că dualismul poate fi considerat de cauza tuturor relelor; el a făcut ca Slavonia să fiă numită Ungaria-de-Sud și în cesiunea San-Girolamo Ungaria să fiă pe partea Italienilor. Pentru propunerea a mai vorbit Dr. Vrbanić dicând, că chiar în opozițiã cu pactul, Ungaria s'ar avizeze atentat în contra creatorilor Croației, dăr mai ales în contra limbei croate, — de aceea, Croația are drept a-se folosi de retorsiune.

Conferența deputaților naționaliști slovaci. Din "Tvoj St. Martin" i-se scrie lui "Bud. Horlap", că bărbatii conducătorii slovaci, cari au căștigat la alegerile dietale față cu candidații liberali, au convocat la o conferență pe deputații naționaliști slovaci. Dintre aceștia s'au prezentat: Valasek, Veselionszky și Russiak, ér

Kollar a respins invitarea. Conferența s'a ținut în 17 Octombrie. Resultatul ar fi fost, că cei cari au căștigat la alegeri (Mudrony, Pauliny-Toth și alții) și-au împărțit rolele de conducători ai partidului național slovac așa, că deputatul Ruzsiak să fișe șeful partidei naționale slovace în dieta din Peșta, în afară de parlament înse vechii bărbatii să mențină rolul de conducători. După o altă scire, Ruzsiak ar fi luat îndată rolul de conducător și a declarat, că de-oacmdata să rămână totul cum a fost mai înainte. El să fi mai dis, că coformându-se dezvoltării împrejurărilor ulterioare, Slovaci vor trebui să se gândească de a transpune centrul acțiunii naționale slovace în alt loc, eventual în Budapesta, unde trebuie să se concentreze și acțiunea parlamentară a partidului.

"Times" despre Austro-Ungaria. Din incidental vorbirei, ce a ținut-o ministru-președinte austriac Koerber, marele diar londones "Times" scrie următoarele:

"Cu interes și cu simpatie urmărim ostenețile bărbatilor de stat dibaci și patriotici ai Austro-Ungariei, pentru a scote imperiul din greutățile financiare și politice. Noi nu uităm, că Austria n'a fost odată aliață, cu care numai arare-ori am ajuns în conflict și de care nicăiri în lume nu ne separază divergențe în cesiuni vitale. Persoana Majestații Sale Imperațiunii și regelui Francisc Iosif nu este nicăiri atât de mult prețuită ca în Anglia și vechia noastră amicitie nu-i permis să se sgduie prin calumniile, ce unele foi le răspândesc contra politice și armatei englese".

Unele observări la discursul lui Koerber.

Correspondentul vienes al lui "Budapester Tagblatt" face unele observări din punctul de vedere austriac la discursul lui Koerber, care a făcut atâta vâlvă în Ungaria.

Vorbirea lui Koerber, dice el, este un apel la cameră. Situațiunea politică în Austria a devenit în cele din urmă 9 luni neînșoiis mai bună, dăr încă îi lipsese mult, ca să fiă bună. În sesiunea trecutã guvernul numai cu o colosală încordare a putut face să funcționeze parlamentul. Impulsul de atunci mai are încă puțin efect, dăr numai puțin. A doua ora nu mai poate veni guvernul cu un plan de investițiune, care să coste câte-va milioane de corone. Trebuia dăr să caute alte impulsuri prospete spre a ține camera în activitate. Marea greutate este, că camera nu are o majoritate, dăr nu are nici o minoritate compactă.

Cam cum sunt jurstările la noi (în Austria), ne arată alegerea de vice-președinte, ce s'a făcut Vineri. Din 425 de membri s'au abținut 180 și dintre cei 245 prezenți, 125 au dat bile albe. Noul vice-președinte Kaiser a fost ales numai cu 120 voturi, el n'a primit decât o parte a voturilor din intrăga cameră. Nu e dăr majoritate, nici minoritate în cameră. Grupurile din dreapta nu pot și nu vor să se raliezze și în stânga se combat grupurile diferite mai tare ca altădată. Nu că deputații n'ar voi să luereze, dăr e pericol, ce în lipsa unei majorități compacte, oamerasă nu devină incapabili de-a funcționa, de aceea correspondentul crede, că Koerber a trebuit să dea un stimulant camerei în discursul său.

Mai întâi Koerber a simțit trebuința a declara, că guvernul său nu merge cu nici un partid și că este și va rămâne fără partid. Arătând apoi asupra crizei economice și asupra problemelor mari economice, Koerber a dat parlamentului un impuls puternic spre lucrare și el a dobândit un efect moral neînșoiis. Mă surprinde, că cei din Ungaria se formalizează, că Koerber a declarat, că în negocierile cu Ungaria va apăra energic interesele austriace. Ei bine, putea el să vorbescă altfel fără a risca a-se face ridicol? Poloni au un proverb, care ăice: "Iubiți-vă ca frații, dăr certati-vă între voi ca jidovii".

Cele două state ale monarhiei și cele două guverne, trebuie să pună cel mai mare preț pe aceea, de-a sta unii cu alții în cele mai bune relațiuni, dăr în cesiune economică nici unul să nu cinstescă celuilalt nimic. Aici fiă-care parte are dreptul a-se gândi mai întâi la sine. În afară, a dis și d-l Koerber, trebuie să ne presentăm ca o falangă unitară și neînfrântă.

Încât pentru efectul vorbirei lui Koerber, cred, că a fost destul de adănc. Situațiunea parlamentară s'a îmbunătățit puțin prin această vorbire și eu cred, ăice corespondentul, că prin ea s'a dobândit, ca budgetul pentru 1902 să fiă rezolvat încă înainte de încheierea anului. De se va întâmpla acesta, atunci va rămâne timp, ca în sesiunea de iernă și primăvară, parlamentul să se ocupe de pact și de tariful vamal. În 8—14 zile vom sci cum stăm și la ce avem să ne așteptăm.

Din Bucovina.

În numărul de Duminecă al diarului "Buk. Post", Dr. Aurel cavaler de Onciu publică o scrisoară, adresată d-lui Dr. Iancu cavaler de Flondor cu ocazia declarării pasivității din partea partidului popular față de recenta alegere din curia V.

"Deșteptarea", diarul partidului național popular, reproducând acea scrisoară, o însoțește cu un comentariu interesant, din care estragem partea privitoare la fracțiunea partidului național român din Bucovina.

"Organizarea și consolidarea poporului român într'un factor politic național — scrie "Deșteptarea" — dăr un factor, care interpretază serios menirea, nu este după placul bătrânilor, cari nu admit responsabilitatea pentru activitatea parlamentară și se feresce de controlul națiunii.

"Firile cinstite, capabile și învățate de patriotizm național din rândurile conducătorilor bătrânilor, baronul A. Vasilescu, Morariu, Dr. Zotta, sunt acoperite de țărîni; baronul Victor Stîrcea stă retras din viața politică, ér baronul Eudoxiu Hormuzachi, al cărui glas în parlament a fost desșis de capacitatea politică a lui Iancu Lupul, astăzi stă în rândurile noastre. Intre "bătrâni" de astăzi sunt încă câte-va persoane respectabile prin puritatea sentimentului. Dăr prin machinațiunile oculte ale persoanelor "influente" dintre bătrâni, validitatea politică a sentimentelor lor este zădărniciã. Același dans cu ei, ca la timpul său cu "tinerii".

"Decă și este adevărat, că mare diferență nu există între bătrâni și tineri în privința programului, acesta o concedăm, dăr numai cât privește litera scrisă. Că bătrâni il și înțeleg programul și se devotăză realizării lui, nu se poate afirma. Și nu

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**
(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge
pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru
recomandăție.)

**Cărți pentru comercianți
și funcționari de bancă:**

**„Introducere în contabilitate și
contabilitatea în partidă simplă, de
I. C. Panțu.** O carte bună pentru a învăța
cu ușurință contabilitatea. Pagini I—VIII
+ 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

**„Curs complet de corespondența
comercială“ de I. C. Panțu.** Conține
modele de circulare, scrisori de informații,
recomandății și acreditive; scrisori în
comerț cu mărfuri, comisiune și expedi-
țiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte,
monede, cupoane etc. Prețul 3 cor. 20 b.
(+ 20 b. p.)

**Un capitol din Contabilitatea du-
plă de I. C. Panțu.** Tracteză principiile con-
tabilității duble ilustrate cu diferite esem-
ple. Prețul 1 cor. (+ 10 b. p.)

**Al doilea capitol din contabili-
tatea dublă, de I. C. Panțu.** Această bro-
șură conține: afacerile de credit cambial
și afacerile de bancă. Prețul broș. 2 coroane
(+ 10 bani porto).

**Procent, Promil, Interese și Te-
oria conturilor curente de I. C. Panțu.**
Arată calcularea intereselor pe ani, pe
luni și pe zile într'un mod practic; sunt
mai multe exemple explicate amănunțit.
Prețul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Octomvrie n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	118.55
Renta de coroane ung. 4%	92.75
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.25
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.
Bonuri rurale ungare 4%	92.65
Bonuri rurale croate-slavone	93.30
Impr. ung. cu premii	178.—

Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	144.50
Renta de argint austr.	98.45
Renta de hârtie austr.	98.25
Renta de aur austr.	118.80
Losuri din 1860.	138.85
Acții de-ale Băncii austro-ungară	16.27
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	632.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	618.50
Napoleoniori.	19.02
Mărci imperiale germane	117.27 1/2
London vista	238.77 1/2
Paris vista	95.11
Rente de coroane austr. 4%	95.50
Note italiene	92.25

Cursul pieței Brașov.

Din 23 Octomvrie n. 1901.

Bancnota rom. Cump.	18.94	Vënd.	18.96
Argint român. Cump.	18.30	Vënd.	18.64
Napoleoniori. Cump.	19.—	Vënd.	19.04
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesei Cump.	126 1/2	Vënd.	127 1/2
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesei Cump.	10.72	Vënd.	—
Soris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

**DE VÎNDARE
CEAPĂ ROȘIE,
ușor de conservat.**

**PATLAGELE roșii
frumose
se vënd mai ieftin
de cât la târg, la Julius Wagner
Strada Castelului 57.**

**PIVNIȚA ESZTERHAZY
în podul bătușilor!**

Aduc la cunoștința On. public, că m'am asrțat în timpul
din urmă cu

DIFERITE VINURI,

că pot satisface și tuturor recerincțelor.

Pe lângă **Vinurile vechi escelente** recomand cu deose-
bire, Vinurile mele **prohir și negru** din podgoriile renumite
dela **Ménés**. — **Vinul** renumit din **Bolkács** pentru mis-
maș îl vind numai **cu 36 cr.** litru, pentru a desface mai mult.

291,5—6.

WILH. KOPONY.

Numérose distincțiuni!

**Pentru
Sesonul de toamnă și eamnă**

recomandăm On. public fabricatele noastre renumite
din lână curată în **Stofe** pentru
Costume, Pardiseuri și Paltone, Stofe de un forme,
pentru ofțieri și amplotași,

**Stofe de Loden ardelenesc și Covore
fabricate trainic și moderne.**

Totodată avem onțrea a crminea (Onor. noștri
mușteri că în timpul din urmă am introdus și
fabricația de

Sport-, Loden- și Uni-Stofe de Dams

des-ins și colorie e le mai nouă

Recomandăm ca un fabricant solid și propor-
țional tottin.

Cu totă stima

Wilhelm Scherg & Co.

fabricant de postav, Brașov.

Resturi de stofe pentru bărbați și dame se află
tot-dăuna cu prețuri ieftine.

Paris 1900, Medalia de aur,

Numai fabricate proprii.

Din lână curată, cu garanție.

COFETARIA SPUDERCA

Aduc la cunoștința on. public, că m'am stră-
mutat cu prăvălia din strada Orfanilor

— în Strada Hirscher nr. 3. —
(Fața în față cu Teatrul orașenesco).

Cu totă stima

TH. SPUDERCA.

Dinaintea Porți Vămii în Brașov

se află cea mai mare și veche

MENAGERIE

din Europa centrală, fondată în anul 1867, de

ANTON KOCZKA și FIU.

Menageria se transportă cu 40 vagoane proprii și reprezintă
o valoare de 200.000 coroane.

Stă sub două corturi uriașe și un cerc de fier,
unde mai mulți de 3000 vizitatori se pot mișca ușor.

**Esposiție mare Zoologică exotică
de animale selbatice din toate părțile lumii.**

Trei îmblânditori de animale curagioși, și două îmblânditoare
Ms Louise și Emilie, Mr. Jarovov, Francini și C W Kratochwil,
dau reprezentații în fie-care și cu 30 de fiare selbatice și îmblândite

Lei, Panthere peștritate, Leopardzi, Urși, Lupi, etc.

În fie-care și reprezentație punct la 4 p. m și 7 1/2 ó. sêra
după sistemul nou, fără împușcături și larmă, numai cu bice.

Prețurile locurilor pentru espositura Zoologică: Locul I. cor. 1,
Locul II. bani 60, locul III. bani 40. — Militarii dela sergent în
jos, gendarmii, finanții și copii sub 10 ani, plătesc jumătate.

Marele Museu anatomic

vis-à-vis de menageria se deschide astăzi.

JACOB L. ADLER & FRATELE

societate de bancă în comandită,

Brașov.

Capital deplin vërsat: 800.000 Coroane.

societar comanditar:

Banca comercială pestană ungară în Budapesta
(Pester Ungarische Commercia bank in Budapest.)

Capital deplin vërsat: 30,000.000 C. Fonduri de rezervă: 24,000.000 Cor.

Ramuri de afaceri:

- Escompte de cambii interne și esterne sub condițiunile cele mai avantajos
- Efecte de torfelul se cumpără și se vënd după cursul oficios de zi.
- Losuri trase ^{precum} și alte hârtii de valoare sortate se escomptează foarte coulant,
- Cupoane se rescumpără liber de orice proviziune.
- Monede si sorte de bani străini se cumpără și se vënd în tocmă după cursul oficios de zi.
- Chèquuri și acreditive se edau pe toate piețele europene și transoianice.
- Lombarduri pe hârtii de valoare se dau pe lângă interese corespundătoare.
- Asigurări d. l suri și acții, contra pierderii în cas de sortare încă se primesc. Tarif. de premii la cerere se da separat.
- Depuneri se primesc spre fructificare în formă de Gen o-Curent sau pe termine fixe.
- Deposite de hârtii de valoare și documente sora administrare, spre păstrare și în formă încuisă, se primesc pe lângă o taxă neînsemnată,
- Promese se edau pentru toate tragerile. Tragerile se revidează gratuit.

Tote hârtiile de valoare, care conform prescrișilor militare sunt admise pentru:

cauțiuni de căsătorii militare

le putem procura în orice timp după cursul venturii de zi.

Cu privire la **convertisca** (schimbarea) la hârtii de valoare, pentru cauțiuni de căsătorii militare deja existente în alte hârtii de valoare mai sigura și mai rentabile, sunt în gata a da orice informații, precum și a lua asupra noastră convertirea pe lângă condițiunile cele mai avantajose

15 30.212)

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul 10 zil. se vind
la librăria Nic. I. Ciureu și la premias Neșoși.